

การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน สันติคีรีวิทยาคม อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

Evaluation of Environmental Management and Safety Services in Santikiri Witthayakhom School, Mae Fha Luang District, Chiang Rai Province.

สุเวช พิมน้ำเย็น¹

งามนิตย์ ราชกิจ²

พยงค์ ขุนสะอาด²

วรัญญา ทวีสุข³

นันทน์ภัส เพ็ชรสุวรรณ¹

¹อาจารย์ประจำ คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

²อาจารย์ประจำ คณะสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย

³ครูปฏิบัติการ โรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย

E-mail: s numyen@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงประเมินผลนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน 1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย และ 2) การจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ประชากรเป้าหมายในฐานะผู้ให้ข้อมูลคือครูของโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม จำนวน 45 คน เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนซึ่งมีการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ได้ค่าสูงกว่า 0.5 ทุกข้อ และนำไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่า 0.87 สถิติสำหรับใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยในโรงเรียนโดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และ 2) การจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนโดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีเช่นกัน สิ่งที่โรงเรียนควรดำเนินการ ได้แก่ การจัดทำป้ายเตือนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา การจัดน้ำดื่มให้ถูกสุขลักษณะและติดตั้งอย่างปลอดภัยต่อการใช้งาน การแจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงนโยบายการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน และการจัดอบรมฝึกซ้อมป้องกันภัยพิบัติหรืออัคคีภัยเป็นประจำทุกปี

คำสำคัญ: การประเมิน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ความปลอดภัยในโรงเรียน

ABSTRACT

The purposes of this evaluation research were to assess: 1) environmental management; and 2) safety services in Santikiri Witthayakhom School, Mae Fha Luang District, Chiang Rai Province. The population consisted of 45 teachers in Santikiri Witthayakhom School. The research instrument was the questionnaire for teachers' opinions. The questionnaire was using "Index of Item-Objective Congruence: IOC" for content validity; every question was greater than 0.5. The Cronbach's alpha reliability coefficient of the questionnaire was 0.87. The Statistics employed for data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. This research found that: 1) overall quality of environmental managements in the school was at the good level; and 2) overall quality of safety

services in the school was at the good level. This school should make warning signs for safety in school, provide hygienic drinking water and safely for use, promote safety policies to parents and training for disaster or fire prevention regular year.

KEYWORDS: Evaluation, Environment in School, Safety in School

บทนำ

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน เป็นสถานที่เสริมสร้างความรู้ ทักษะชีวิต พัฒนาปัญญา ทักษะชีวิต ให้กับนักเรียน โรงเรียนจึงเป็นสถาบันที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าสถาบันครอบครัว เนื่องจากนักเรียนใช้เวลาอยู่กับโรงเรียนถึงวันละ 8-10 ชั่วโมง โรงเรียนจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนเป็นอย่างมาก

การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยและการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นสิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญ รวมทั้งผู้ประกอบการต่างมุ่งหวังให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษาที่ปลอดภัย ดังนั้นประเด็นของความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของนักเรียนจึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนพึงตระหนักเป็นอย่างยิ่ง

การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยในโรงเรียน เช่น จัดอาคารเรียน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ใช้งานได้ ไม่ชำรุด มีจำนวนเพียงพอ ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ จัดการจราจรภายในสถานศึกษาและบริเวณโดยรอบอย่างเป็นระบบ มีป้ายหรือเครื่องหมายเตือนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา จัดห้องสุขา ห้องน้ำให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ใช้งานได้ ไม่ชำรุด มีจำนวนเพียงพอ จัดที่ตั้งของโรงอาหารให้ถูกสุขลักษณะ จัดน้ำดื่มที่สะอาดและติดตั้งอย่างปลอดภัย จัดสนามกีฬาให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงเพื่อป้องกันอัคคีภัยในชั้นต้นไว้ในที่ที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอ เป็นต้น (สำนักอำนวยการ, 2556; ศิริพร, 2556; เอมอัชฌา, 2557)

การจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นการดำเนินการหรือมีมาตรการเพื่อให้เกิดความปลอดภัยหรือเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นแก่นักเรียน บุคลากร รวมทั้งผู้ติดต่อประสานงานหรือมาใช้บริการในโรงเรียน การจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนนั้น โรงเรียนควรมีนโยบายให้ความสำคัญใน

การจัดการด้านความปลอดภัยเป็นลำดับแรกและดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการด้านความปลอดภัย เช่น มีการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงนโยบายการจัดการด้านความปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยซึ่งพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของนักเรียน มี 3 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำของครู การทำงานเป็นทีมของครูและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (ศิริพร, 2556) โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์รณรงค์ด้านความปลอดภัยให้แก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดบริการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและอุบัติเหตุให้แก่นักเรียน จัดครูเวรรับผิดชอบดูแลด้านความปลอดภัย การจัดอบรมฝึกซ้อมป้องกันอัคคีภัยและภัยพิบัติต่างๆ มีการตรวจตราไม่ให้นักเรียนนำวัตถุอันตรายเข้ามาในโรงเรียน มีการจัดทำประกันอุบัติเหตุประกันชีวิตหรือประกันสุขภาพให้แก่นักเรียน สนับสนุนให้นักเรียนจัดตั้งชมรมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียน เป็นต้น (ณัฐธิดา, 2551; ศิริพร, 2556; ปราณี, 2555; เอมอัชฌา, 2557)

โรงเรียนสันติศิรีวิทยาคม อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่บนพื้นที่ภูเขาสูง มีนักเรียนจำนวน 760 คน มีบุคลากรครู จำนวน 45 คน (โรงเรียนสันติศิรีวิทยาคม, 2560) เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาของอำเภอแม่ฟ้าหลวง โรงเรียนได้เข้าประกวดโครงการโรงเรียนในฝันตามโครงการของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประเด็นความปลอดภัยในโรงเรียนนี้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินโรงเรียนในฝันด้วยการประเมินการจัดสภาพแวดล้อม และการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน จะทำให้ทราบถึงระดับการดำเนินงานของโรงเรียนว่าอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้นำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงพัฒนาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดบริการด้านความปลอดภัยโดยการประเมินจากความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสันติศิรีวิทยาคม

วัตถุประสงค์

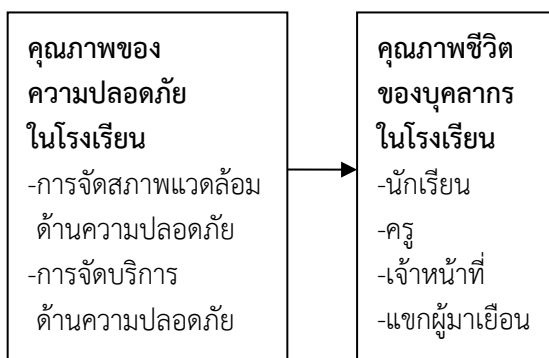
1. เพื่อประเมินการจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม
2. เพื่อประเมินการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม

สมมติฐาน

1. การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม มีคุณภาพระดับดี
2. การจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม มีคุณภาพระดับดี

กรอบแนวคิด

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมินผล มีกรอบแนวคิดการวิจัยว่า ถ้าโรงเรียนสามารถดำเนินการเรื่องคุณภาพของความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยและการจัดบริการด้านความปลอดภัยให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างดีแล้ว ย่อมจะส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู เจ้าหน้าที่ รวมทั้งแขกผู้มาเยือน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงระดับคุณภาพของการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม
2. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคมให้ดีขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมินผล (Evaluation research) โดยศึกษาในประเด็นการจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย และประเด็นการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรเป้าหมายในฐานะผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นคือครูของโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม จำนวนทั้งสิ้น 45 คน ซึ่งรวมทั้งที่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ และอัตราจ้าง

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน มีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และระยะเวลาทำงานในโรงเรียนแห่งนี้

ตอนที่ 2 คำถามการจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยในโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเทียบเป็นคะแนน คือ มากที่สุด=5 มาก=4 ปานกลาง=3 น้อย=2 และน้อยที่สุด=1 ซึ่งคำถามมีจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเทียบเป็นคะแนน คือ มากที่สุด=5 มาก=4 ปานกลาง=3 น้อย=2 และ น้อยที่สุด=1 ซึ่งคำถามมีจำนวน 10 ข้อ

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นจากการตอบคำถามของครู ในส่วนของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ 3 เป็นระดับคุณภาพนั้น ผู้วิจัยได้จัดแบ่งเป็น 5 ระดับ เทียบเคียงกับเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับคณะของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) คือ คะแนนช่วง 4.51-5.00 หมายถึง ดีมาก คะแนนช่วง 3.51-4.50 หมายถึง ดี คะแนนช่วง 2.51-3.51 หมายถึง พอใช้ คะแนนช่วง 1.51-2.50 หมายถึง ควรปรับปรุง และคะแนนช่วง 1.00-1.50

หมายถึง ควรปรับปรุงเร่งด่วน (สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา, 2557)

การตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อ
คำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective
Congruence: IOC) สำหรับคำถามตอนที่ 2 และ 3 ได้สูง
กว่า 0.5 ทุกข้อ รวมทั้งนำแบบสอบถามไปทดลองใช้และ
หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)
= 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลจากครูในโรงเรียน จำนวน 45 คน
เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2560 โดยแจกแบบสอบถามในวัน
ประชุมประจำเดือนของโรงเรียนเพื่อให้ครูนำกลับไป
พิจารณาตอบแบบสอบถามด้วยตนเองและนำส่งคืน
ผู้วิจัยในวันถัดจากการประชุมประจำเดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ
(Percentage) สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพการจัด
สภาพแวดล้อมและคุณภาพการจัดบริการด้านความ
ปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจข้อมูลทั่วไปของครูของโรงเรียน
สันติคีรีวิทยาคม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.78
ส่วนใหญ่อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 62.22 ส่วนใหญ่จบ
การศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 55.78 และส่วนใหญ่อายุ
ระยะเวลาทำงานในโรงเรียนแห่งนี้อยู่ในช่วง 1-5 ปี ร้อยละ
91.11 รายละเอียดตามตารางที่ 1

2. ผลการประเมินการจัดสภาพแวดล้อมด้าน ความปลอดภัย

การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยใน
โรงเรียนสันติคีรีวิทยาคมโดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี

(3.66 ± 0.88 คะแนน) หากพิจารณาเป็นรายประเด็น
พบว่า โรงเรียนมีนโยบายให้ความสำคัญกับอาคารเรียน
ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงอาหาร สนามกีฬา ให้อยู่
ในสภาพเรียบร้อย ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ อยู่ในระดับดี
โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (4.00 ± 0.91 คะแนน) และสิ่ง
ที่โรงเรียนจัดการได้ดีโดยมีคะแนนเฉลี่ย รองลงมา คือ
จัดที่ตั้งของโรงอาหาร ห้องอาหาร ห้องครัวที่สะอาด ถูก
สุขลักษณะ ปลอดภัย (3.76 ± 0.94 คะแนน) และจัดให้มี
การตรวจสอบอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ
โรงอาหารอยู่ในสภาพเรียบร้อย ใช้งานได้ ไม่ชำรุด
จำนวนเพียงพอ ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ (3.76 ± 0.81
คะแนน) อย่างไรก็ตามยังพบว่าคุณภาพในการจัด
สภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย ซึ่งผลการประเมินได้
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับพอใช้ คือ การจัดทำป้าย
หรือเครื่องหมายเตือน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยใน
สถานศึกษา (3.41 ± 0.92 คะแนน) รายละเอียดตาม
ตารางที่ 2

3. ผลการประเมินการจัดบริการด้านความ ปลอดภัย

การจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน
สันติคีรีวิทยาคมโดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี
(3.53 ± 0.85 คะแนน) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น
พบว่า สิ่งที่โรงเรียนจัดบริการได้ดีเป็นลำดับแรก คือ มี
การจัดทำประกันอุบัติเหตุ ประกันชีวิตหรือสุขภาพ
ให้แก่นักเรียน อยู่ในระดับดี (3.88 ± 0.94 คะแนน) และ
สิ่งที่โรงเรียนจัดบริการได้ดี รองลงมา คือ จัดให้มีครูเวร
รับผิดชอบดูแลด้านความปลอดภัยของนักเรียนและ
โรงเรียน (3.82 ± 0.69 คะแนน) คุณภาพในการจัดบริการ
ด้านความปลอดภัยซึ่งผลการประเมินได้ค่าเฉลี่ยน้อย
ที่สุด จัดอยู่ในระดับพอใช้ มี 2 ประเด็น คือ การแจ้งให้
ผู้ปกครองทราบถึงนโยบายและมาตรการจัดการด้าน
ความปลอดภัยของโรงเรียน (3.29 ± 0.93 คะแนน) และ
จัดอบรม ฝึกซ้อมป้องกันภัยพิบัติหรืออัคคีภัยเป็นประจำ
ทุกปี (3.29 ± 1.04 คะแนน) รายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=45)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ความถี่)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	19	44.22
หญิง	26	55.78
2. ช่วงอายุ		
21-30 ปี	13	28.89
31-40 ปี	28	62.22
41-50 ปี	3	6.67
51 ปีขึ้นไป	1	2.22
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	26	55.78
ปริญญาโท	19	44.22
4. ระยะเวลาทำงานในโรงเรียนแห่งนี้		
1-5 ปี	41	91.11
6-10 ปี	4	8.89

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยในโรงเรียน (N = 45)

รายการประเมินการจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยในโรงเรียน	\bar{x}	SD	ระดับคุณภาพ
1. มีนโยบายให้ความสำคัญกับอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงอาหาร สนามกีฬา ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ	4.00	0.91	ดี
2. จัดอาคารเรียน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยใช้งานได้ ไม่ชำรุด จำนวนเพียงพอ ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ	3.71	0.96	ดี
3. จัดการจราจรภายในสถานศึกษาและบริเวณโดยรอบอย่างเป็นระบบ	3.59	0.84	ดี
4. จัดทำป้ายหรือเครื่องหมายเตือนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา	3.41	0.92	พอใช้
5. จัดห้องสุขา ห้องน้ำให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ใช้งานได้ ไม่ชำรุด จำนวนเพียงพอ ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ	3.71	0.96	ดี
6. จัดที่ตั้งของโรงอาหาร ห้องอาหาร ห้องครัวที่สะอาด ถูกสุขลักษณะปลอดภัย	3.76	0.94	ดี
7. จัดน้ำดื่มที่สะอาด ถูกสุขลักษณะและติดตั้งอย่างปลอดภัยต่อการใช้งาน	3.47	0.85	พอใช้
8. จัดสนามกีฬาให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ใช้งานได้ ไม่ชำรุด จำนวนเพียงพอ ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ	3.47	0.85	พอใช้
9. ติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงไว้ในที่เหมาะสม เพียงพอเพื่อป้องกันอัคคีภัยในขั้นต้น	3.71	0.82	ดี
10. จัดให้มีการตรวจสอบอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงอาหารอยู่ในสภาพเรียบร้อย ใช้งานได้ ไม่ชำรุด จำนวนเพียงพอ ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ	3.76	0.81	ดี
รวมทุกประเด็น	3.66	0.88	ดี

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับคุณภาพการจัดการบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน (N = 45)

รายการประเมินการจัดการบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน	\bar{x}	SD	ระดับคุณภาพ
1. มีนโยบายให้ความสำคัญในการจัดการด้านความปลอดภัยของโรงเรียน	3.65	0.81	ดี
2. มีการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงนโยบายและมาตรการจัดการด้านความปลอดภัยของโรงเรียน	3.29	0.93	พอใช้
3. มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ด้านความปลอดภัยให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.41	0.89	พอใช้
4. จัดบริการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและอุบัติเหตุให้นักเรียน	3.35	0.81	พอใช้
5. จัดให้มีครูเวรรับผิดชอบดูแลด้านความปลอดภัยของนักเรียนและโรงเรียน	3.82	0.69	ดี
6. จัดอบรม ฝึกซ้อมป้องกันภัยพิบัติหรืออัคคีภัยเป็นประจำทุกปี	3.29	1.04	พอใช้
7. มีการตรวจไม่ให้นักเรียนนำวัตถุอันตรายเข้ามาในโรงเรียน	3.41	0.75	พอใช้
8. มีการจัดทำประกันอุบัติเหตุหรือประกันชีวิตหรือสุขภาพให้นักเรียน	3.88	0.94	ดี
9. สนับสนุนให้นักเรียนจัดตั้งชมรมหรือกิจกรรมความปลอดภัยในโรงเรียน	3.76	0.71	ดี
10. มีการจัดการบริการด้านความปลอดภัยเพื่อมุ่งเน้นสู่มาตรฐานการจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา	3.41	0.95	พอใช้
รวมทุกประเด็น	3.53	0.85	ดี

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย

ผลการประเมินคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีโดยรวมอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ และจากผลการตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของครูพบว่าโรงเรียนมีนโยบายให้ความสำคัญกับอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงอาหาร สนามกีฬาให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ซึ่งจากผลการประเมินอยู่ในระดับดี และสิ่งที่โรงเรียนจัดทำได้ดีรองลงมาคือ จัดที่ตั้งของโรงอาหาร ห้องอาหาร ห้องครัวที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัย และจัดให้มีการตรวจสอบอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงอาหารอยู่ในสภาพเรียบร้อย ใช้งานได้ ไม่ชำรุดจำนวนเพียงพอ ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ

การจัดการบริการด้านความปลอดภัย

จากการประเมินคุณภาพการจัดการบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาฯ โดยรวมอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า สิ่งที่โรงเรียนจัดบริการได้ดีเป็นลำดับแรกคือ มีการจัดทำประกันอุบัติเหตุหรือประกันชีวิตหรือสุขภาพให้นักเรียน นับว่าเป็นข้อดี

และเป็นจุดเด่นของโรงเรียน ซึ่งการจัดทำประกันอุบัติเหตุให้นักเรียน มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน (เสริญมจิต, 2552) สิ่งที่โรงเรียนจัดบริการได้ดีรองลงมาคือ จัดให้มีครูเวรรับผิดชอบดูแลด้านความปลอดภัยของโรงเรียนและนักเรียน ซึ่งแสดงถึงการร่วมดูแลเอาใจใส่ความปลอดภัยของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าการจัดบริการด้านความปลอดภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุให้ได้ผลนั้น ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างสัมพันธภาพที่ประทับใจจากเด็กสู่ครู 2) การร่วมดูแลเอาใจใส่ ความปลอดภัยของนักเรียน และ 3) การร่วมกันดำเนินการป้องกันอุบัติเหตุที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ซึ่งจะมีผลช่วยเพิ่มพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุและลดการบาดเจ็บของนักเรียนได้เป็นอย่างดี (สมจินตนา และคณะ, 2550)

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ประเด็นการจัดจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยของโรงเรียน

สิ่งที่โรงเรียนสันติคีรีวิทยาฯ ควรจัดทำให้ดีขึ้นได้แก่ ควรมีการจัดทำป้ายหรือเครื่องหมายเตือนเพื่อให้

เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา และควรปรับปรุงการ
จัดน้ำดื่มที่สะอาด ถูกสุขลักษณะและติดตั้งอย่าง
ปลอดภัยต่อการใช้งาน รวมทั้งปรับปรุงในเรื่องของการ
จัดสนามกีฬาให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ใช้งานได้ไม่ชำรุด
จำนวนเพียงพอไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ

2. ประเด็นการจัดบริการด้านความปลอดภัย ในโรงเรียน

สิ่งที่โรงเรียนสันติคีรีวิทยาคมควรดำเนินการ
เพื่อจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนให้ดีขึ้นคือ
การแจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงนโยบายและมาตรการ
จัดการด้านความปลอดภัยของโรงเรียน ซึ่งหากโรงเรียน
ได้ดำเนินการในส่วนนี้ จะเป็นการสร้างเสริมการมีส่วน
ร่วมของผู้ปกครอง และอีกประเด็นหนึ่งที่โรงเรียนควรให้
ความสำคัญคือ การจัดอบรม ฝึกซ้อมป้องกันภัยพิบัติ
หรืออัคคีภัยเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนสันติ
คีรีวิทยาคม ตั้งอยู่บนเทือกเขาสูงของจังหวัดเชียงราย มี
ความเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติหลายรูปแบบ เช่น แผ่นดินไหว
พายุฝนฟ้าคะนอง พายุลูกเห็บ น้ำป่า โคลนถล่ม หมอก
ควันจากการเผาป่า และอัคคีภัย เป็นต้น การอบรม
ฝึกซ้อมป้องกันภัยพิบัติและอัคคีภัยจะเป็นประโยชน์ทั้ง
ต่อนักเรียนและครู ได้มีความรู้และทักษะเพื่อเตรียมพร้อม
หากเกิดภัยในลักษณะต่างๆ ขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณอธิการบดีวิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ที่
สนับสนุนทุนวิจัย ขอขอบคุณคณาจารย์คณะสาธารณสุขศาสตร์
แห่งวิทยาลัยเชียงราย ซึ่งได้ช่วยประสานงานพื้นที่ในการเก็บ
ข้อมูล และขอบคุณผู้อำนวยการ ผู้บริหารและครูโรงเรียน
สันติคีรีวิทยาคมที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยด้วยการสละ
เวลาในตอบแบบสอบถามการวิจัย ก่อให้เกิดผลการวิจัยเพื่อ
นำข้อมูลไปตัดสินใจในการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและ
การจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม
ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ณัฐธิดา แก้วถาวร. 2551. การจัดการความปลอดภัยใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขต
พื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2. การศึกษา
ค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปราณี อินทร์รักษา. 2555. การศึกษาการดำเนินการ
รักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม. 2560. รายงานประจำปีของ
สถานศึกษาปีการศึกษา 2559. เอกสารอัด
สำเนา. เชียงราย: โรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม
ศิริพร อนุสสา. 2556. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการความ
ปลอดภัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
โรงเรียนเอกชนในครอบครัวชาวเลเซียน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมจิตนา คำพินิจ จริยาวัตร คมพยัคฆ์ และวนิดา คุรงค์ถ
ทธิชัย. 2550. การพัฒนารูปแบบการป้องกัน
อุบัติเหตุในนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนราชินี.
วารสาร มฉก.วิชาการ. 11(21): 1-15.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557. คู่มือการ
ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557. นนทบุรี: ห้าง
หุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2556. คู่มือ
แนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความ
ปลอดภัยของสถานศึกษา. (ฉบับปรับปรุงครั้งที่
2). กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เสี่ยมจิต แก่นจำปา. 2552. ปัจจัยที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลาน
เข้าเรียนในโรงเรียนสาธิตศึกษาบางบัวทอง.
สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

เอมอชฌา (รัตน์ริมจง) วัฒนบุรานนท์. 2557. สวัสดิ
ศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียน
สโตร์